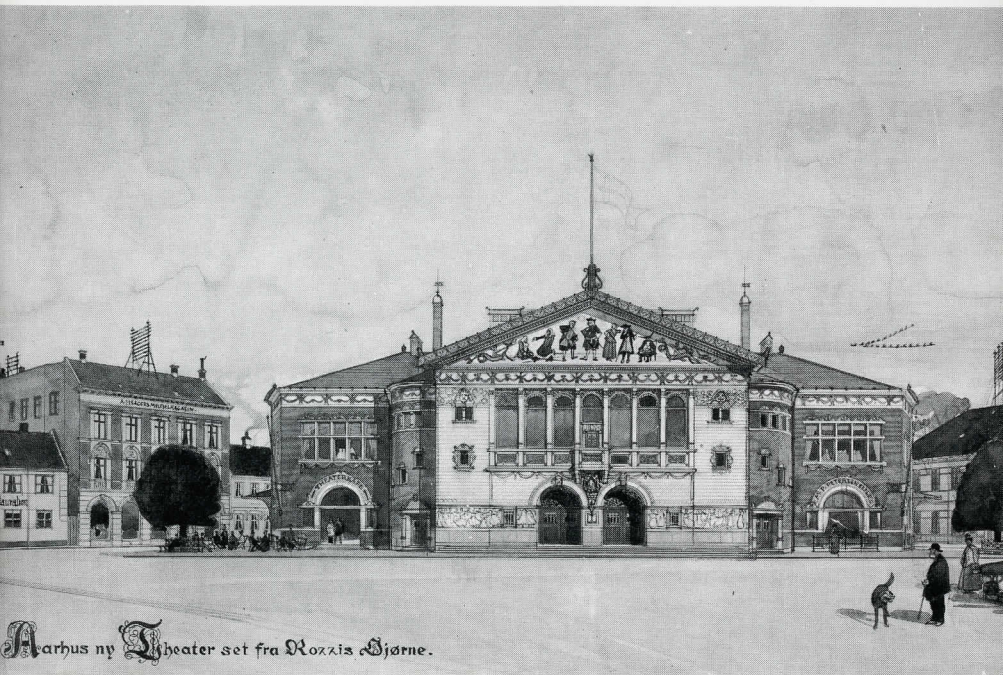

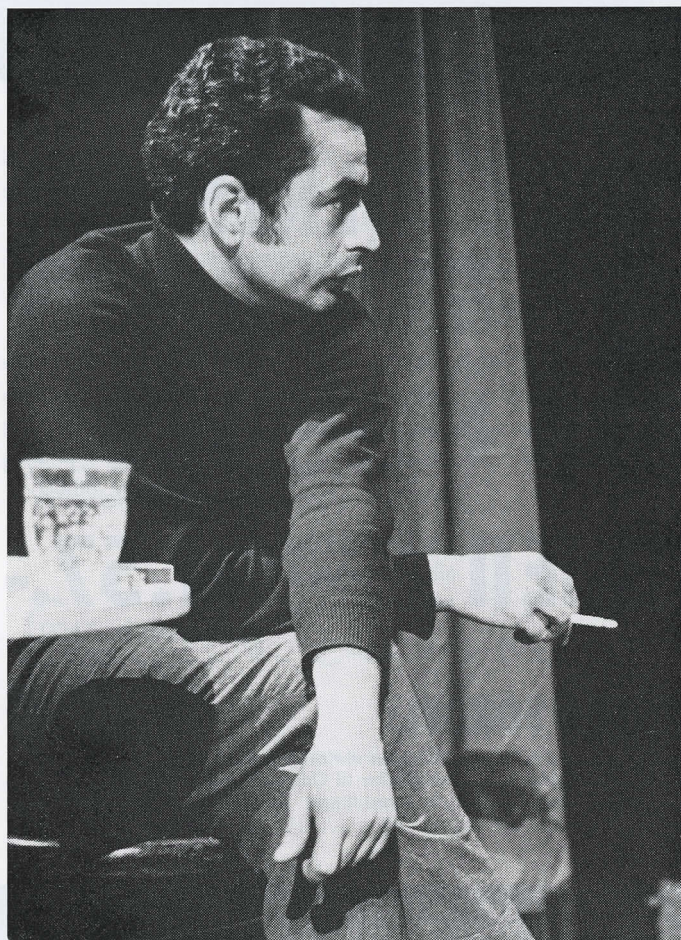
Aarhus ny Theater set fra Røzzis Bjarne.

AARHUS TEATER

AARHUS TEATER

Sæson 1970-71

Teaterchef: Edvin Tiemroth

Aftenens instruktør Dinu Cernescu

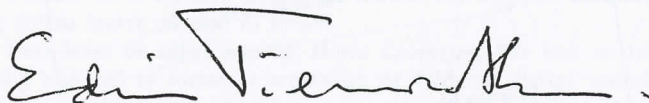
Gæster i huset

Så har vi gæster i huset fra en fjern by med et fremmed sprog, Bukarest i Rumænien.

Så har vi gæster i huset, som er nært beslægtede med os og taler et sprog, vi forstår; fordi de er mennesker og kunstnere —

Det er unge mennesker, både instruktør og skuespillere, som *vil* noget med deres arbejde og kan deres fag, — som kan røre os, imponere os, more os og minde os om, at skuespil-kunst ikke kender de grænser, der trækker dybe furer på kryds og tværs af vor dejlige jord.

Vi byder dem velkommen!

A handwritten signature in black ink, reading "Edin Vemur". The signature is fluid and cursive, with a long horizontal line extending to the right.

Et artistisk teater

Det er kun få år siden, teaterfolk i Vesteuropa for alvor blev klar over, at der i Rumænien eksisterede et teater, som ikke blot måler sig med vort eget bedste, men også med de i den sidste snes år så højt beundrede i Polen og Tjekkoslovakiet.

De samme fem år, som efter krig og revolution, lukkede vin-
duer og låsede døre, har betydet en vesteuropæisk »genopdagel-
se« af rumænsk kultur og natur.

Den direkte foranledning var dobbelt.

Dette år, 1965, hjemførte den unge rumænske sceneinstruktør *David Esrig* førsteprisen på Nationernes Teater i Paris for sin opsætning af Shakespeares »Troilus og Cressida«, som han året før havde sat op på Teatrul de Comedia i Bukarest.

Samtidig tildeltes en anden af tidens unge rumænske teater-
folk, *Liviu Ciulei*, Grand-Prix i Cannes for sin film »De hængtes
Skov«, hvori han selv spillede den mandlige hovedrolle.

Siden har rumænsk teater i stadig stigende grad høstet laurbær
i vor del af verden. Som aftenens teater og instruktør i fjor i
Paris og Nancy, og som den rumænske Nationalscene i år på
Nationernes Teater

Med en komedie, hvis finale foregik på rulleskøjter.

Teatrul C. I. Nottara dyrker på samme tid de store klassikere
og tidens teater på sine to scener

Dets leder de sidste seks år, *Horia Lovinescu*, har haft en lyk-
kelig hånd til at forme et repertoire og finde de rigtige instruk-
tører – med tilbehør af rigtige scenografer, kostumiører og kom-
ponister – og de bedste unge skuespillere.

Vi vil se en af hans gæste-instruktører, *Dinu Cernescu*, og tre
af hans top-skuespillere, *Stefan Radof*, *Stefan Iordache* og *Mihai
Pruteanu* i Ghelderodes to enaktere.

Og så er Lovinescu faktisk slet ikke teatermand, men startet
som kritiker med Rimbaud som udgangspunkt. I dag desuden en
af Rumæniens mest interessante dramatikere med et nyt drama
klar til hver sæson siden debut'en i 1954. Spillet i Sovjet som
Kina, USA som Bulgarien. Inden han blev teaterdirektør var

*Jørgen Reenberg
i
En Folkefjende*

Henrik Ibsen:

EN FOLKEFJENDE

Politisk strid, idealisters kamp for sandheden; – økonomiske interesser på den ene side, liv og helbred på spil ved smuds og forurening på den anden side.

Så aktuelle emner behandler Henrik Ibsen med bidende humor i skuespillet *En Folkefjende*, om provinslægen Thomas Stockman og den by, han vil hjælpe og rense, og som fornægter ham.

Doktoren spilles af Jørgen Reenberg fra Det kgl Teeater. Det er første gang, han gæster en landsdelscene. Kai Holm er engageret til at spille bogtrykker Aslaksen. Andre gennemgående roller spilles af Erno Müller, Lone Rode, Sofie Lunøe, Ole Wegener, Svend Johansen og Svend Dam.

Den aktuelle tekst er nyoversat af Leif Petersen, rammen er Jørgen Espen-Hansens, og Edvin Tiemroth har sat i scene. Efter Festugen opføres *En Folkefjende* hver aften kl. 20,00.

han i 15 år – fra 1946 – Rumæniens førstemand for kulturelle forbindelser med udlandet.

En mand med fingeren på tidens puls, vågen for det ny, som man kan læse det i en af hans sidste artikler i tidsskriftet *Roumanie Littéraires*, hvor han vedkender sig, at »kunstopfattelsen er ved at undergå så alvorlige forandringer, at selv om ordet skulle forblive det samme, vil det måske i en ikke alt for fjern fremtid betyde noget helt andet end det, vi i dag kalder kunst«.

Dinu Cernescu er på samme måde i evig søgen efter det teater, som i dag appellerer stærkest til publikum. I lige grad optaget af at gøre klassikerne tilgængelige for vor tid og vågen over for alt nyt. Ikke tilfældigt knyttede han under sit første besøg i Danmark i foråret direkte kontakt til den danske forsøgsgruppe »Banden«.

Cernescu hører ikke til Nottaras faste stab. Han er chefinstruktor på Bukarest's første store forstadsteater.

At han præsenterer sig med Nottara – og omvendt – er dog ikke tilfældigt. han beundrer i høj grad både dette teaters chef og dets skuespillerstab, der tæller hans foretrukne rumænske skuespiller, *Stefan Iordache*.

Han tror på *et skuespillernes teater*

Aarhus Teater har æren af det første rumænske teater-gæstespil på dansk scene.

Spørger man nu, hvorfor rumænsk teater er så godt, og hvordan det gennem års afsondring fra en stor del af verden har kunnet holde sig ikke blot vågent og levende, men faktisk præsenterer sig som *avant garde*, så er det enkleste svar nok, at det er rundet af gammel tradition i en nation, hvor kunsten er en livsnødvendig del af hverdagen.

En artistisk nation af høj karat.

Georg André sen

Gæstespil fra
TEATRUL C. I. NOTTARA, BUKAREST

Direktion: HORIA LOVINESCU

MICHEL DE GHELDERODE

CHRISTOFFER COLUMBUS

og

ESCORIAL

Iszenesættelse:

DINU CERNESCU

Medvirkende:

STEFAN IORDACHE

STEFAN RADOF

MIHAI PRUTEANU

Scenografi:

MIHAI MADESCU

Musik:

STEFAN ZORZOR

Koreografi:

SZABO CSEH

Pause mellem stykkerne

Forbi ca. kl. 21,50

Handlingen i Christoffer Columbus

Ghelderodes stykke er skrevet i 1928 og bygger på myten om Columbus. Men stykket er samtidig en antimyte, for det tilintetgør billedet af en sejrrig, lykkelig og erobringssysten Columbus. Columbus er her et plaget menneske, en drømmer på vej til at vågne, i konflikt med alle retsmyndigheder

I et interview i det rumænske TV forklarede instruktøren Dinu Cernesco om valget af Ghelderodes stykke. »Bagsiden af en af alle akcepteret sandhed har altid optaget mig. Ødelæggelsen af myterne interesserer mig voldsomt, for i virkeligheden er en myte en konvention, der er trængt ind i den sociale bevidsthed. Jeg kan lide Ghelderodes stykke, fordi det har et godt motiv, det er en anti-myte«.

Stykket er skrevet med en hovedrolle og tyve biroller. I denne forestilling medvirker kun tre skuespillere, og den ustandselige skiftet fra en rolle til en anden kræver klarhed og virtuositet af deres spil.

»En gruppe på tyve skuespillere, der skulle spille de små roller, ville jeg ikke bryde mig om, jeg foretrækker at arbejde med et begrænset antal skuespillere, således kan jeg meget bedre udtrykke mig,« siger instruktøren Dinu Cernesco.

Forestillingen er delt i tre afdelinger. Efter Columbus' indledningsmonolog dukker først en journalist op, der mener, at ekspeditionen vil medføre anseelige indtægter, og snart efter kommer også Columbus' ven til stede, en indsmigrende stræber, der ønsker at anbringe penge i foretagendet. Han håber at få dem tilbage – med renter – en skønne dag. Det er en mere og mere forvirret Columbus, der møder »manden, der sagde sandheden«, en søvn-gænger, hvis drømme ikke stemmer overens med Columbus', og to banditter, der lader Columbus vide, at den spanske stat har tilstået ham ret til sejlladsen. De to banditter er i virkeligheden ministre. Første afdeling slutter med, at kongen ankommer – fulgt af sin nar. Uden tiltro til at rejsen vil lykkes, yder han Columbus den kongelige protektion. Columbus kan sejle.

Anden afdeling foregår et sted på havet. Columbus har selv overtaget styringen. Han håber, det ikke vil lykkes at finde Ameri-

ka, for så vil hans drøm blive knust. Mandskabet sover, men har mareridt. Opdagelsen af Amerika bliver uundgåelig. Columbus modtages af Montezuma, der har ventet ham, ligesom han har ventet alle de andre, der har opdaget Amerika før Columbus. Rystet og ydmyget forstår Columbus, at han bør rejse hjem.

Tredie del er Columbus' hjemkomst, en sørgelig hjemkomst, en sejr ingen vil kendes ved. To ministre – denne gang af instruktøren anskuet som rovfugle – prøver at kvæle Columbus, mens de dekorerer ham. Kongen gør sin entré og beder Columbus gå i fængsel, så man kan slippe for denne helt, som ingen ønsker I fængslet modtager Columbus besøg af hofpoeten, der kommer i skikkelse af en prostitueret. Takket være sin drøm lykkes det Columbus at komme ud af fængslet.

Efter mødet med døden beslutter Columbus sig til at blive en statue. Således kan han blive accepteret og forstået af menneskene. Men statuen bliver stjålet, og tilbage bliver alene en blind tigger, der uophørligt – i det uendelige – råber navnet Columbus.

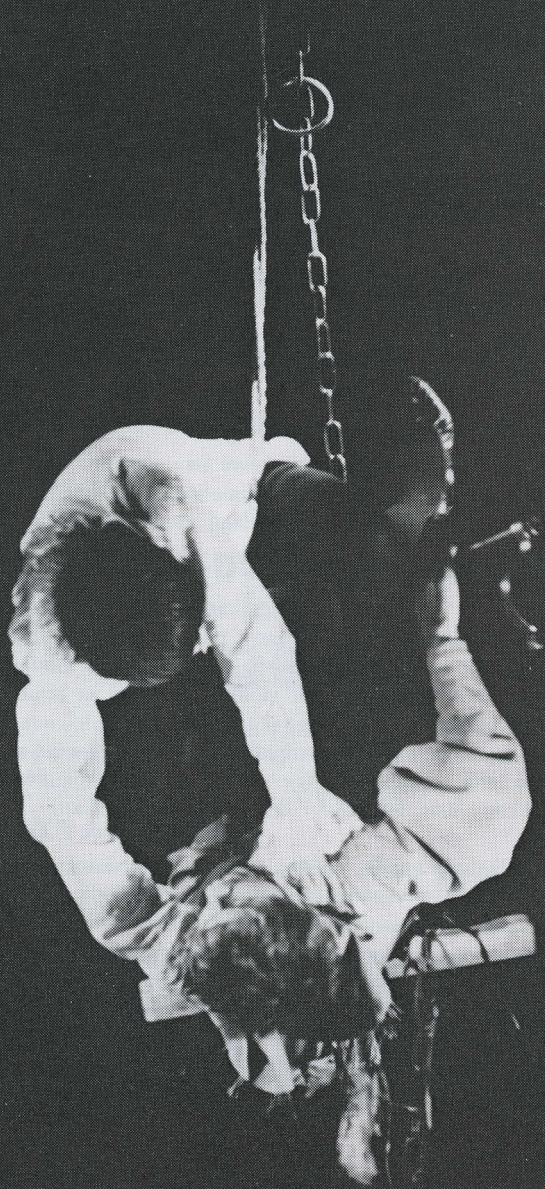
Handlingen i Escorial

En sal i den spanske konges berømte palads, en vågenat. Dronningen ligger for døden, gal af smerte raser kongen mod de hy-lende hunde, mod kløkkerne, der er holdt op med at kime, fordi et forbud er blevet udstedt.

Munken kommer for at få forbudet hævet og bringer samtidig nyheden om den lange kongelige døds-kamp. Ægtemanden fore-giver at græde, men det bliver nærmere en skoggerlatter, et me-kanisk grin.

Kongen tilkalder Folia, sin nar. Han beordrer narren til at få ham til at le. Folia prøver med en grimasse: den kongelige smerte, forklarer han. Også han giver sig til at le, men hans latter bliver skræk-indjagende, det er en rasen.

For at gøre kongen glad, forestiller narren en hund: på alle fire snuser han rundt og klør sine lopper. Døds-klokken begynder igen. Folia strækker hals som en hund og giver sig til at hyle mod døden. Uden for svarer koblet.

Grebet af raseri og rædsel befaler kongen på ny, at narren skal gøre hvad som helst for at more ham. Folial beder forgæves om nåde, for første gang i sin karriere kan han ikke le, kan han ikke spille den farce, kongen kræver af ham. Han annoncerer så en pantomime, der skal spilles af to. I hans hjemegn, Flandern, spillede man den i fasten. En enfoldig tåbe blev udvalgt og gjort til konge. Men efter at have forsynet ham med flitterstads, en krone og en scepter, morede rakket sig med at rive pynten af ham. Imens han fortæller dette, lader narren kongekronen trille på gulvet, og han tager scepteren for at lade kongen genfinde sit menneskelige vilkår. Han hengiver sig da til et spil, som han har forberedt i nogle år: han prøver at kvæle kongen.

Men kongen undslipper døden, og i stedet opfinder han et spil. Han smykker narren med sin krone, sin scepter og sin kåbe og befaler ham at bestige tronen. Kongen sætter sig i narrestolen og tager narrehue på.

Men idet de har skiftet kostumer, har de skiftet roller, identitet. Ex-kongen danser som en nar og taler om sine lidelser: at han har elsket dronningen, men at hun har været elsket og ejet af narren. Han, kongen, har kravlet i korridorerne, har beluret de elskendes møder og har erfaret den afskyelige vellyst ved at være vidne til de to elskendes glæde. Hvis dronningen dør i dag, dør hun af denne kærlighed, hun dør forgiftet.

Kongen kræver, at Folial skal gå ned af tronen, så de kan finde deres identitet fra før spillet.

– Min krone, jeg er kongen! – skriger han.

– Det er mig, der er konge, for jeg har ejet dronningens kærlighed! – svarer narren.

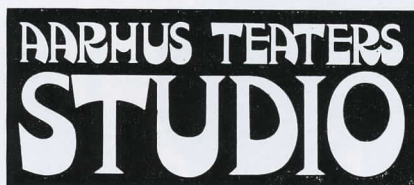
Munken er netop kommet ind. han fortæller, at dronningen er død.

Inden han stiller sig over for sin salige hustru, gør kongen regnskabet op: han kvæler narren.

Ethvert menneske bærer to identiteter i sig: en tilsyneladende og en virkelig, kongen og narren.

Aftenens forfatter

Michel de Ghelderode 1898–1962 belgisk dramatiker, hvis værker – udgivet i fem bind – rummer både ironiske farcer og lidenskabelige dramaer, ofte med inspiration i Boschs, Brueghels og Tenniers' kunst. Han skrev på fransk, men oversattes snart til flamsk og opførtes især på Vlaamsche Volkstooneel, det flamske folketeater. Uden for Belgien er Ghelderode dyrket ivrigt af amatører, men i Danmark er »Escorial« også tidligere opført på Ridder salen 1955

Fernando Arrabal:

NATTEN OG DUKKERNE

En af nutidens mest omtalte, mest spillede dramatikere, spanieren Fernando Arrabal, præsenteres med Studioscenens åbningsforestilling midt i september.

Den unge Cavanosa's kamp med sit erotisk syge sind, hans betændte natlige leg med sine dukker og de unge piger, han møder og hans frygtelige afhængighed af en tyrannisk mor skildres hedt, hårdt – og poetisk.

Der gløder en ild i den fremragende spanske digter, som brænder slørene bort fra sider i os selv, som vi skjuler nydeligt i vores hverdag.

Instruktør: Palle Skibelund. Scenograf: Sture Pyk. Oversættelse Inge og Klaus Rifbjerg. Rollerne: Jessie Rindom, Per Møller Nielsen, Lho Jansberg, Susanne Lundberg og Erling Dalsborg.